

УДК 336.74

DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/154-36>**Джусов О. А.**доктор економічних наук, доцент,  
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара  
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8600-4122>**Піляк О. І.**аспірант,  
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара  
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8600-4122>**Dzhusov Alexey, Pilyak Alexander**  
Oles Honchar Dnipro National University

## ПОТОЧНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПЛАТІЖНИХ СИСТЕМ В УКРАЇНІ

Проаналізовано основні передумови виникнення платіжних систем, їх термінологічне визначення та основну сутність. Указано на важливість ролі, яку відіграють платіжні системи у розвитку фінансового сектору країни. Визначено нормативно-правову базу функціонування платіжних систем в Україні, завдання, які вирішуються платіжними системами, а також охарактеризовано вимоги, яким сучасні платіжні системи мають задовольняти, для того щоб бути корисними для всіх учасників процесу платежів та економіки країни у цілому. Особливо підкреслено важливу функцію платіжних систем, яку вони виконують, а саме передача потоку інформації, який містить не тільки деталі платежу, а й безпосередньо самого переказу грошових коштів. Визначено структуру сучасного ринку платіжних систем в Україні. Виділено класифікацію платіжних систем, що функціонують на українському ринку – це система електронних платежів Національного банку України (СЕП НБУ); карткові платіжні системи (НПС «Простір», Mastercard, Visa тощо) та системи переказу коштів. Виділено та охарактеризовано категорії платіжних систем, які внесені до реєстру Національного банку України (НБУ) і які мають право на діяльність на території нашої держави. Оцінено динаміку основних показників ринку платіжних систем за період із 2017 по 2019 р., визначено лінійний тренд зростання та середні темпи росту. Визначено ключові поточні проблеми ринку, а саме: монополізація національного ринку міжнародними платіжними системами (МПС); низький рівень захисту прав споживачів платіжних систем і самих компаній, які надають послуги; недостатня фінансова та платіжна грамотність деяких категорій населення; недостатній розвиток технологічної платіжної інфраструктури та ін. З огляду на існуючі проблеми, визначено шляхи їх вирішення та подолання перешкод. На підставі проведеного аналізу визначено найближчі перспективи розвитку платіжних систем в Україні, а також подальші перспективи можливих досліджень.

**Ключові слова:** електронна комерція, платіжна система, система електронних платежів, платіжна інфраструктура, ринок платіжних систем.

## CURRENT SITUATION, PROBLEMS AND PROSPECTS OF DEVELOPMENT OF PAYMENT SYSTEMS IN UKRAINE

The basic prerequisites for the emergence of payment systems, their terminological definition and the main essence are analyzed. The importance of the role of payment systems in the development of the country's financial sector is emphasized. The legal framework for the functioning of payment systems in Ukraine, the tasks solved by payment systems and the requirements that modern payment systems must satisfy in order to be useful for all participants of the payment process and the economy of the country as a whole are outlined. Particularly emphasized is the important function of the payment systems they perform, namely the transmission of a flow of information that contains not only the details of the payment, but also, directly, the transfer of funds. The structure of the modern market of payment systems of Ukraine is outlined. Selected classification of payment systems operating in the Ukrainian market is a system of electronic payments of the National Bank of Ukraine (NBU EPS); card payment systems (NPC "Space", Mastercard, Visa, etc.) and funds transfer systems. The categories of payment systems that are entered in the register of the National Bank of Ukraine (NBU) and which have the right to operate in the territory of our country are distinguished and characterized. The dynamics of the main indicators of the payment systems market for the period from 2017 to 2019 are estimated, the linear growth trend and average growth rates are determined. The key current market problems are identified, namely: monopolization of the national market by international payment systems (MPS); low level of protection of the rights of consumers of payment systems and the companies providing services; lack of financial and payment literacy of some categories of the population; insufficient development of technological payment infrastructure, etc. In view of the existing problems the ways of their solution and overcoming of obstacles are determined. Based on the analysis, the nearest prospects for the development of payment systems in Ukraine are determined. Significantly improved prospects for the future, as well as the ability to analyze the management and organizational aspects of the development of the process of managing payment systems in Ukraine, both in the power and the corporate technology, as well as in the industrial Victoria in the territory of Ukraine.

**Keywords:** electronic commerce, payment system, e-payment system, payment infrastructure, payment systems market.

**JEL classification:** L81, E42, L17, D 41.

**Постановка проблеми.** Загальновідомим є той факт, що у своєму розвитку людство пройшло три глобальні етапи: аграрний із переважанням ручної праці

і сільського господарства, індустріальний зі значним домінуванням промисловості та постіндустріальний. Сучасний етап розвитку людства відрізняється про-

ривним розвитком цифрових технологій, революцією у сфері інформації, істотним прискоренням процесів глобалізації економіки. У таких умовах інформація набуває статусу ключового ресурсу в громадських, господарських та економічних процесах. Проникнення нових цифрових інформаційних технологій у наше життя – одна з характерних особливостей нинішнього і майбутнього світу.

Сьогодні більшість розвинених країн світу вже перейшла в третій стан, що характеризується домінуванням в економіці сфери послуг та появою різноманітних інформаційних технологій, застосування яких спричинило значне полегшення життя населення цих країн. Інакше кажучи, люди стали жити в суспільстві споживання. Однак суспільство не стоїть на місці, його подальший розвиток і все більше домінування сфери послуг над виробництвом призвели до того, що ключову роль у цьому русі стали грати інформаційні технології та сфера ІТ, які значно спрощують сам механізм отримання людиною будь-якої послуги, товару й у цілому полегшують життя споживача. Поява Інтернету, розширення доступу до нього, поява мобільних технологій, істотне зниження вартості доступу до глобальної мережі стали справжньою інформаційною (цифровою) революцією, яка змінила життя людини у цілому і світову економіку зокрема та економіку усіх країн загалом. За умов розвитку економіки нового типу важливою запорукою стабільного функціонування фінансової системи країни та її економіки загалом виступають ефективно функціонуючі платіжні системи, які останнім часом отримали стрімкий розвиток і в нашій країні. Окрім того, платіжні системи – це важливий елемент інфраструктури електронної комерції, яка теж стрімко розвивається останнім часом як у всьому світі, так і в Україні. Електронні розрахунки за допомогою платіжних систем отримують усе більше розповсюдження в Україні й упевнено збільшують свою частку в сегменті платежів.

Динамічний розвиток платіжних систем відіграє важливу роль у формуванні нових механізмів функціонування платіжної інфраструктури країни, виникнення нових видів платіжних інструментів, а також форм здійснення розрахунків, істотно впливає на всі сфери життя суспільства, одночасно сприяючи стабільному економічному зростанню різних галузей і економіки у цілому або гальмуючи його [1, с. 5–7]. З огляду на це, стає актуальним розгляд питання поточного розвитку платіжних систем у нашій країні, аналіз їхнього впливу на різні сфери діяльності, достатності їх у забезпеченні існуючого попиту серед юридичних і фізичних осіб на даний вид послуг, а також їх надійності, що здатна забезпечити фінансову безпеку користувачів і економічну безпеку економіки України у цілому.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Останнім часом усе більше науковців та дослідників займаються вивченням проблем розвитку платіжних систем і пов'язаних із цим проблем та перспектив їх подальшого розвитку. Розгляду основних теоретичних аспектів функціонування платіжних систем присвячено праці Л.А. Віднійчук-Вірвана [1], О.Д. Вовчак, Н.М. Рушчина та Т.Я. Андрейківа [2], І.М. Новака, А.С. Савченка, В.П. Страхарчука, С.Л. Цокол та В.А. Ющенко [3], Я.І. Чайковського та Я.Ю. Ковальчука [4] та ін.

У роботах зазначених авторів досить докладно розглядаються теорія платіжної системи, концепція платіжної системи України, аналізуються технологічна інфраструктура вітчизняних і зарубіжних платіжних систем та питання електронних міжбанківських розрахунків в Україні тощо.

Більш сучасні аспекти розвитку платіжних систем та платіжних засобів розглядали у своїх трудах Т.К. Адабашев [5], Р. Капралов [6], В.С. Кравець [7], О.В. Полянниця, В.С. Яківець [8], І.П. Ситник, А.П. Коротка [9], О.А. Джузов [10], І.О. Трубін [11] та ін. Однак у наведених роботах недостатньо уваги приділено вивченню структури функціонування платіжних систем на території України, динаміці основних показників розвитку даної частини фінансової системи країни та її впливу на інші сфери діяльності, а також розгляду існуючих проблем та перспектив розвитку платіжних систем в Україні.

**Мета статті** полягає у розгляді поточного стану платіжних систем в Україні, виділенні основних проблем їх функціонування та визначенні перспектив подальшого розвитку.

**Виклад основного матеріалу.** Виникнення платіжних систем зумовило те, що електронна комерція у світі стала набирати значних обертів, а розрахунки кредитними картками поступово стали небезпечними та повільними. Тому наприкінці дев'яностих років як у всьому світі, так і в Україні зокрема виникла гостра потреба у надійній грошовій системі, яка була б добре пристосованою до розрахунків у мережі. З'явилася нова помітна ніша у сфері розрахунків – електронні гроші, якими оперували завдяки спеціалізованим платіжним системам [7, с. 45–47].

Платіжна система – це сервісна організація, яка дає змогу споживачу, використовуючи звичайний доступ в Інтернет і номер банківської картки, купувати товари, оплачувати послуги, здійснювати інші розрахункові операції. Загальні засади функціонування в Україні платіжних систем визначено в Законі України «Про платіжні системи та переказ грошей в Україні» [12]. Відповідно до статті 1 Закону, платіжна система – це платіжна організація, члени платіжної системи а також сукупність відносин, що виникають між ними під час проведення переказу коштів.

Невід'ємною частиною онлайн-платіжної системи є еквайринг. Важлива складова частина еквайрингу – це перевірка номеру картки та кредитної історії платника, а також отримання підтвердження банком, який безпосередньо обслуговує відповідну картку, можливості здійснити платіж на ту суму, яку запитують у тому чи іншому зазначеному напрямку [13, с. 8–9]. Своєю чергою, продавець має змогу достатньо безпечно перевірити і миттєво приймати оплату від споживачів.

Платіжні системи вирішують три важливі завдання:

- гарантують безперебійну роботу всіх елементів самої системи;

- забезпечують безпеку угод;
- страхують від будь-яких збоїв у фінансових операціях.

Сьогодні виділяють шість основних вимог, яким мають задовольняти сучасні платіжні системи (рис. 1).

Слід також зауважити, що платіжні системи виконують важливу функцію передачі потоку інформації, який містить не тільки деталі платежу, а й безпосередньо самого переказу грошових коштів [14, с. 108–111].

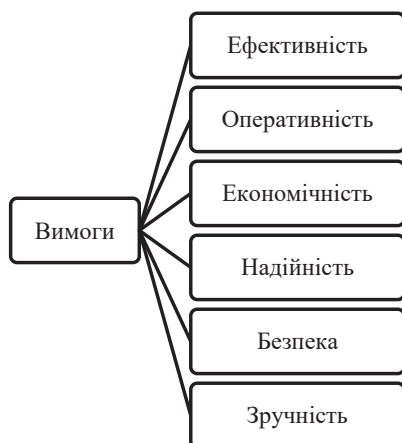


Рис. 1. Вимоги до сучасних платіжних систем

Джерело: складено на основі [3, с. 78–86]

Сучасна класифікація платіжних систем, які здійснюють свою діяльність на території України, включає:

- систему електронних платежів Національного банку України (СЕП НБУ);
- карткові платіжні системи (НПС «Простір», Mastercard, Visa тощо);
- системи переказу коштів [5, с. 145].

Структура ринку платіжних систем сформована НБУ у Звіті з оверсайту платіжних систем у 2018 р. і включає у себе державні платіжні системи (що були створені НБУ) та приватні (що були створені резидентами та нерезидентами) [15, с. 7].

Усі платіжні системи, що працюють сьогодні на ринку України, поділяють на внутрішньодержавні (в яких платіжна організація є резидентом та яка здійснює свою діяльність і забезпечує проведення переказу грошей виключно в межах України) та міжнародні (в яких платіжна організація може бути як резидентом, так і нерезидентом і яка здійснює свою діяльність на території двох і більше країн та забезпечує проведення переказу грошей з однієї країни в іншу), а також державні та приватні платіжні системи.

Станом на кінець 2019 р. в Україні функціонувало в загальній сукупності 42 платіжні системи (внутріш-

ньодержавні та міжнародні), що були створені як резидентами, так і нерезидентами, а також дві системи, які були створені безпосередньо Національним банком України. Крім того, наприкінці 2018 р. на український ринок зайшла найбільша у світі (за кількістю емітованих платіжних карт) міжнародна платіжна система UnionPay International [16].

Але вже на початок 2020 р. у сформований НБУ реєстр платіжних систем увійшло понад 70 організацій із різними профілями діяльності, що відносяться до діяльності платіжних систем. У позначеному реєстрі платіжні системи згруповано так (табл. 1).

Загальний обсяг ринку платежів за допомогою платіжних систем за три роки зріс на 7 101 млрд грн, або на 34% (рис. 2).

На рис. 3 використано лінійний тренд, який застосований для демонстрації прогнозування часових рядів, дані яких збільшуються з постійною швидкістю. Рівняння лінійного тренду має вигляд:

$$y = ax + b,$$

де  $y$  – це обсяг транзакцій платіжних систем;  
 $x$  – роки.

Лінійний тренд на рис. 2 графічно відображає тенденції і найближчий прогноз даних. Коефіцієнт детермінації (позначається на рис. 2 як  $R^2$ ) – статистичний показник, що використовується у статистичних моделях як міра залежності варіації залежної змінної від варіації незалежних змінних. Указує, наскільки отримані спостереження підтверджують модель.

Залежно від рівня коефіцієнта детермінації  $R^2$  моделі поділяють на три основні групи:

- модель гарної якості – 0,8–1;
- модель прийнятної якості – 0,5–0,8;
- модель поганої якості – 0–0,5.

Так, очевидно, що індекс апроксимації  $R^2$  високий та дорівнює 0,9353, що свідчить про високий рівень достовірності того, що обсяг транзакцій за допомогою платіжних систем стабільно зростає. Як лінійний тренд, так і індекс апроксимації обчислюються автоматично за допомогою засобів Excel.

Середній темп зростання обсягу транзакцій платіжних систем (розрахований як середня темпів зростання за три роки) становив за останні три роки 14% – досить

Таблиця 1

## Категорії платіжних систем, що були внесені до реєстру НБУ

Категорія	Характеристика	Особливості категорії
Категорія 1	Внутрішньодержавні платіжні системи та міжнародні платіжні системи, платіжною організацією яких є резидент	ПС призначені для організації переказу коштів на користь фізичних та юридичних осіб. Учасниками платіжної системи є банки та фінансові установи
Категорія 2	Міжнародні платіжні системи, платіжною організацією якої є нерезидент	Компанії-нерезиденти представлені в Україні 11 платіжними системами. Чотири з них – це карткові системи (Visa, Mastercard, AMEX і UnionPay International). Вони забезпечують обробку платежів за банківськими картками. Ще сім – міжнародні сервіси грошових переказів, наприклад Western Union і MoneyGram, ін.
Категорія 3	Внутрішньобанківські платіжні системи	Десять українських банків створили внутрішні системи переказу коштів у національній валюті без відкриття рахунку. Скористатися ними можна тільки у відділеннях конкретного банку, який надає послугу
Категорія 4	Оператор послуг платіжної інфраструктури	Оператор послуг платіжної інфраструктури призначений для організації надання послуг процесингу, клірингу, операційних інформаційних та інших технологічних функцій, які стосуються переказу коштів

Джерело: побудовано авторами за даними [17]

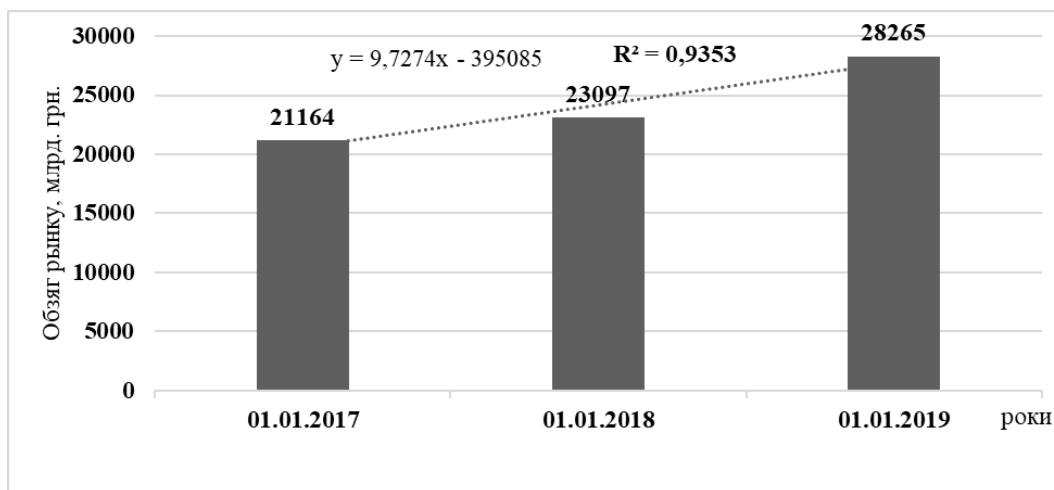


Рис. 2. Динаміка загального обсягу ринку платежів за допомогою платіжних систем, млрд грн

Джерело: створено авторами за даними НБУ [18]

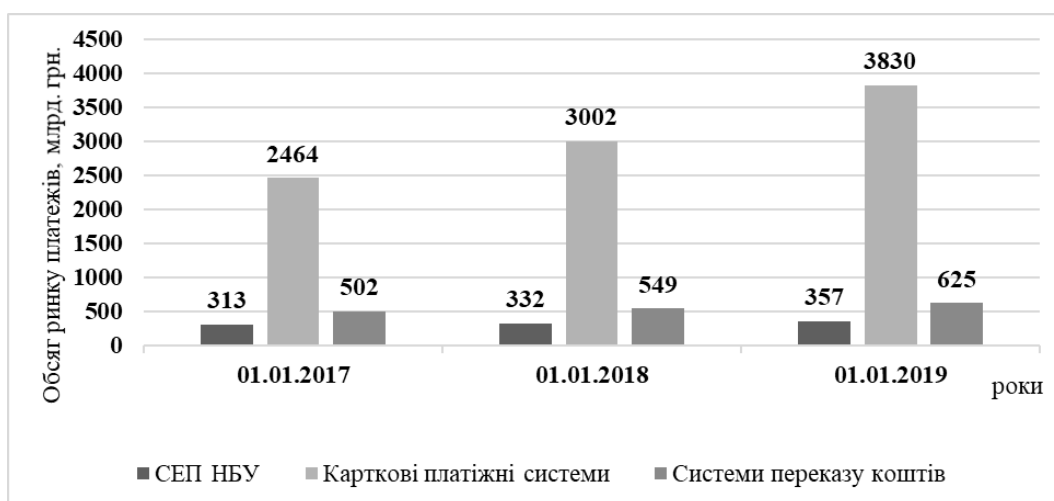


Рис. 3. Динаміка загального обсягу ринку платежів у розрізі платіжних систем, млрд грн

Джерело: створено авторами за даними НБУ [18]

значний показник, який говорить про динамічність розвитку ринку.

За період 2017–2019 рр. найбільше зростання продемонстрував обсяг платежів через карткові платіжні системи який становив 1 366 млрд грн (зростання на 55% до 2019 р. порівняно з 2018 р.) Зростання платежів через системи переказу грошових коштів становило 123 млрд грн, або 25%. І найменше зростання показали платежі через систему СЕП НБУ – 44 млрд грн, або 14% (рис. 3).

На початок 2019 р. більшу частину платежів користувачі здійснили за допомогою карткових платіжних систем – 3830 млн штук, або 80% порівняно з початком 2017 р. За допомогою систем переказу грошових коштів здійснено транзакцій у кількості 625 млн шт., або 13% від загального обсягу.

І найменший обсяг платежів було здійснено за допомогою СЕП НБУ – 357 млн шт. (рис. 4).

Незважаючи на у цілому стабільний і динамічний розвиток платіжних систем в Україні, існує низка системних проблем. Так, сьогодні можливо виділити такі:

1. Ринок в Україні є практично повністю монополізованим міжнародними платіжними системами (МПС). Національним агентам складно конкурувати зі світовими гігантами через більш низьку якість послуг, більш низький рівень компетенції, менший досвід функціонування в даній сфері та ін.

Для подолання вказаної проблеми і залучення на ринок нових гравців для розвитку здорової конкуренції необхідно стимулювати і підтримувати національні підприємства в питанні створення вітчизняних платіжних систем та відповідних сервісів. Уважаємо за доцільне розробити низку пільг (податкових або кредитних) для резидентів, які бажають відкрити свій бізнес у даному напрямі.

2. Низький рівень захисту прав споживачів платіжних систем і самих компаній, що надають дані послуги, а також у цілому недостатньо розвинене законодавство у сфері регулювання ринку.

Національний банк України в 2020 р. готує якісні зміни відповідного законодавства. Основна мета поновлення платіжного законодавства – підвищити

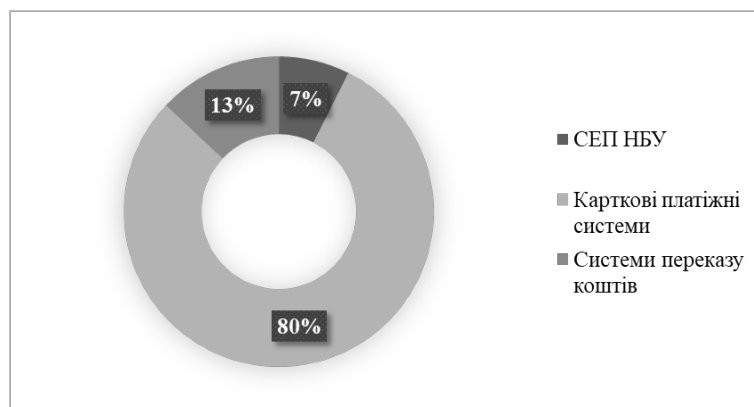


Рис. 4. Структура платежів на початок 2019 р. в розрізі платіжних систем, %

Джерело: створено авторами за даними НБУ [18]

конкурентоспроможність ринку платіжних систем, зробити його більш гнучким і універсальним. Це має також сприяти оздоровленню ринку та підвищенню рівня довіри населення до платіжних систем, чому допоможе нове національне законодавство, в якому планують реалізувати норми європейської директиви PSD2, зокрема концепція Open Banking, для посилення конкуренції, захисту прав користувачів платіжних послуг і впровадження нових технологій [19].

PSD2 (Payment Service Directive 2) – це доповнена директива про платіжні послуги, основна мета якої полягає у розвитку ринку електронних платежів і створення сприятливих умов для здійснення безпечних платежів, що пропонує більш широкі можливості проводити розрахунки.

Директива відкриває ринок платіжних послуг для більшого числа учасників, що підвищує конкуренцію, а також розширює можливості як приватних, так і бізнес-клієнтів [20].

Завдяки оновленням, що планується ввести на ринку платіжних систем, уряд сподівається отримати стимул для якісного та інноваційного розвитку платіжних продуктів, сервісів і послуг. Як наслідок цього, споживачі матимуть доступ до різноманітних і дешевих послуг та будуть впевнені в захищеності своїх прав. Окрім того, захистити свої права зможе сам споживач, якщо буде обізнаний про елементарні правила безпеки під час роботи з платіжними системами. Для інформування споживачів необхідно зобов'язати кожен платіжну систему представляти на своїй сторінці інформаційний бюлетень з основними правилами, дотримання яких допоможе запобігати проявам шахрайства.

3. Недостатня платіжна та фінансова грамотність деяких категорій населення, передусім пенсіонерів. Для подолання даної проблеми необхідно розробити і видати інформаційні листівки з покроковою інструкцією, як саме громадяни можуть застосовувати у повсякденних розрахунках платіжні системи.

Для розвитку платіжної та фінансової грамотності можемо запропонувати проведення, розроблення і реалізацію програм підвищення рівня фінансової та платіжної грамотності населення в рамках роботи районних пенсійних фондів і фондів зайнятості. Це дасть змогу підвищити попит і наростити обсяг платежів на ринку.

Слід відзначити, що наведений перелік включає найбільш істотні проблеми, і не претендує на повноту. При цьому, подолання тих проблем, що наведені, дасть змогу суттєво прискорити розвиток даного ринку.

Перспективи розвитку ринку повною мірою залежатимуть від декількох ключових чинників:

- по-перше, від розвитку відповідної технологічної платіжної інфраструктури;
- по-друге, від подальшого розвитку законодавства у сфері регулювання ринку, припинення шахрайства, захисту прав гравців та споживачів;
- по-третє, від підвищення якості послуг і маркетингової активності компаній, що надають дані послуги;
- по-четверте, від розвитку цифровізації у фінансовій сфері.

Платіжна інфраструктура включає у себе всі електронні пристрої, покликані обслуговувати різні безготівкові розрахункові операції. До таких пристроїв належать банкомати та платіжні термінали, електронні термінали (встановлені в організаціях торгівлі (послуг), електронні термінали віддаленого доступу, а також встановлені в пунктах видачі готівки) і імпринтери (встановлені в організаціях торгівлі (послуг), у пунктах видачі готівки).

Тому, безумовно, без наявності таких пристроїв проведення платежів стає неможливим, відповідно, про зростання ринку не може бути мови. Для розвитку платіжної інфраструктури необхідно стимулювати суб'єкти торгівлі і надання послуг (представників бізнесу) до їх використання у своїй діяльності. Беручи до уваги всі вищезазначені дані, можна зробити висновок, що одним із ключових чинників перспективного розвитку ринку безготівкових платежів є ефективна і зручна платіжна інфраструктура як для клієнтів, так і для представників бізнесу.

Товарно законодавства треба зазначити, що НБУ як регулятор готується гармонізувати національне платіжне законодавство з європейським відповідно до вимог Угоди про асоціацію з ЄС. Зокрема, йдеться про старт процесу імплементації норм європейської директиви PSD2 (щодо Open Banking) у національному законодавстві, що суттєво посилить конкуренцію на фінансовому ринку і сприятиме подальшому інноваційному розвитку вітчизняного платіжного ринку [21].

Завдяки змінам будуть створені єдині прозорі правила для банківських і небанківських гравців, що підвищить конкуренцію за клієнта і, як наслідок, якість платіжних послуг, а також уведе новий рівень захисту їх користувачів. Це має надати позитивного імпульсу розвитку інноваційних бізнес-рішень на ринку платіжних послуг, що, своєю чергою, сприятиме активації маркетингової діяльності суб'єктів надання послуг платіжних систем.

**Висновки.** Платіжні системи відіграють одну з найбільш важливих ролей у сучасній економіці країни. Вони забезпечують суб'єктам економічної діяльності можливість здійснення розрахунків за зобов'язаннями, які з'являються у процесі господарської діяльності. Крім того, вони забезпечують громадянам можливість миттєвої оплати за товари,

послуги та здійснення необхідних інших перерахунків, істотно полегшуючи життя.

Рациональна організація роботи платіжних систем сприяє безперебійному функціонуванню фінансового сектору країни у цілому і прискорює здійснення платежів у міжнародних і національних напрямках. Надійні й ефективні платіжні системи є гарантією стабільного функціонування як банківської системи країни, так і економіки у цілому. Крім того, за допомогою окремих платіжних систем здійснюються значні обсяги переказів коштів, тому порушення в їхній роботі можуть викликати системні ризики і негативно позначитися не тільки на фінансовій стабільності, а й у цілому на еко-

номічній безпеці держави. Саме тому поступовий та стабільний розвиток, контролювання та регулювання цієї сфери діяльності мають бути у фокусі уваги уряду нашої країни.

Подальші перспективи дослідження можуть стосуватися аналізу управлінських та організаційних аспектів розвитку процесу управління платіжними системами в Україні як на державному, так і на корпоративному рівні. Крім того, вимагають окремого комплексного дослідження питання інформаційно-технологічного (ІТ) і технічного забезпечення процесу функціонування платіжних систем для розширення географії їх використання на території України.

### Список використаних джерел:

1. Віднійчук-Вірван Л.А. Платіжні системи : навчальний посібник. Львів : Магнолія плюс, 2017. 190 с.
2. Вовчак О.Д., Рушчизин Н.М., Андрейків Т.Я. Кредит і банківська справа : підручник. Київ : Знання, 2015. 564 с.
3. Платіжні системи : навчальний посібник / В.А. Ющенко та ін. Київ : Либідь, 2015. 416 с.
4. Чайковський Я.І. Банківські інновації: перспективи та загрози електронних банківських послуг. *Світ фінансів*. 2018. № 4. С. 121–136.
5. Адабашев Т.К. До питання класифікації платіжних систем, що функціонують в Україні. *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*. Серія «Економічна теорія та право». 2013. № 2. С. 142–153.
6. Капралов Р.О. Вплив макросередовища на функціонування ринку банківських платіжних карток в Україні. *Бізнес Інформ*. 2013. № 8. С. 317–324.
7. Кравець В.М. Розвиток платіжних систем в Україні та новітні форми розрахунків. *Вісник НБУ*. 2016. С. 45–47.
8. Полянська О.В. Особливості розвитку електронних платіжних систем в Україні. *Молодий вчений*. 2016. № 7. С. 116–120.
9. Ситник І.П., Коротка А.П. Перспективи використання європейського досвіду функціонування платіжних систем в Україні. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2019. № 2(2). С. 80–85.
10. Джусов А.А., Рубцова Н.І. Криптовалюта як якісно новий платіжний інструмент і перспективи її інтеграції в світову фінансову систему. *Європейський журнал з проблем управління*. 2017. № 25(3–4). С. 115–122.
11. Трубін І.О. Платіжні системи на основі електронних грошей як складова системи електронних платежів. *Інформація і право*. 2013. № 2. С. 65–71.
12. Закон України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» від 5 квітня 2001 р., зі змінами та доповненнями. URL : <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 15.01.2019).
13. Чайковський Я.І. Платіжні системи : навчальний посібник. Тернопіль : Карт-бланш, 2016. 210 с.
14. Туманцова О.В. Реалії та перспективи розвитку системи електронних переказів в Україні. *Гроші, фінанси і кредит*. 2016. № 9–2. С. 108–111.
15. Звіт з оверсайту платіжних систем. 2018 р. URL : [https://bank.gov.ua/admin\\_uploads/article/Report\\_oversight\\_2018.pdf?v=4](https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Report_oversight_2018.pdf?v=4) (дата звернення: 17.01.2020).
16. НБУ назвав системно і соціально важливі платіжні системи. URL : <https://finance.liga.net/bank/novosti/natsbank-vpervyetsenil-deyatelnost-platejnyh-sistem-v-ukraine> (дата звернення: 18.01.2020).
17. Филатова Е. Платіжні системи в Україні: розбір термінології НБУ. URL : <https://psm7.com/payment-systems/platezhnye-sistemy-v-ukraine-razbor-terminologii-nbu.html> (дата звернення: 18.01.2020).
18. Нацбанк почав аналіз платіжного ландшафту України. URL : <https://news.dtki.ua/ru/finance/bank-system/53729> (дата звернення: 18.01.2020).
19. У 2020 в Україні запрацює нове платіжне законодавство – НБУ. URL : <https://psm7.com/legislation/v-2020-v-ukraine-zarabotat-novoe-platezhnoe-zakonodatelstvo-nbu.html> (дата звернення: 02.10.2020).
20. Директива PSD2 и відкрита банківська сфера. URL : <https://www.swedbank.ee/about/about/baltic/newRegulations?language=RUS> (дата звернення: 02.02.2020).
21. НБУ готує концептуальні зміни в регулюванні українського платіжного ринку. URL : <https://interfax.com.ua/news/economic/599085.html> (дата звернення: 02.02.2020).

### References:

1. Vidniichuk-Virvan L.A. (2017) Platizhni sistemi [Payment systems] Lviv. "Magnoliya plyus". (in Ukrainian)
2. Vovchak O. D., Rushchishin N. M., Andreikiv T. Ya. (2015) Kredit i bankivs'ka sprava [Credit and banking]. Kiev. "Znannya". (in Ukrainian)
3. Yushchenko V. A., Savchenko A. S., Tsokol S. L., Novak I. M., Strakharchuk V. P. (2015) Platizhni sistemi [Payment systems]. Kiev. Libid. (in Ukrainian)
4. Chaikovsk'ii Ya. I., Koval'chuk Ya. Yu. (2018) Bankivs'ki innovatsii: perspektivi ta zagrozi elektronnikh bankivs'kikh poslug [Banking innovation: prospects and threats of e-banking], Svit finansiv vol. 4. – p. 121-136.
5. Adabashev T. K. (2013) Do pitannya klasifikatsii platizhnikh sistem, shcho funktsionuyut' v ukraini [On the classification of payment systems operating in Ukraine]. Visnik Natsional'nogo universitetu "Yuridichna akademiya Ukraini imeni Yaroslava Mudrogo". Seriya : Ekonomichna teoriya ta pravo. vol. 2. – p. 142-153.
6. Kapralov R.O. (2013) Vpliv makrosередovishcha na funktsionuvannya rinku bankivs'kikh platizhnikh kartok v Ukraini [Influence of the Macroenvironment on the Functioning of the Banking Card Market in Ukraine]. Biznes Inform vol. 8. – p. 317–324.
7. Kravets' V. M. (2016) Rozvitok platizhnikh sistem v Ukraini ta novitni formi rozrakhunkiv [Development of payment systems in Ukraine and the latest forms of payments] / Visnik NBU. zhovten' 45- 47.

8. Polyanytsya O.V., Yakivets' V. S. (2016) Osoblivosti rozvitku elektronnikh platizhnikh sistem v Ukraïni [Features of development of electronic payment systems in Ukraine]/ *Molodii vchenii*. vol.7. p. 116-120
9. Sitnik I. P., Korotka A. P. (2019) Perspektivi vikoristannya evropeiskogo dosvidu funktsionuvannya platizhnikh sistem v Ukraïni [Prospects for using the European experience in the functioning of payment systems in Ukraine]. *Problemi sistemnogo pidkhodu v ekonomitsi*. vol. 2(2). – p. 80-85.
10. Dzhusov A. A., Rubtsova N.I. (2017) Kriptovalyuta, yak yakisno novii platizhnyi instrument i perspektivi її integratsii v svitovu finansovu sistemu [Cryptocurrency as a qualitatively new payment instrument and prospects for its integration into the world financial system] *Evropeiskii zhurnal z problem upravlinnya*. vol. 25 (3-4). p. 115 – 122.
11. Trubin I. O. (2013) Platizhni sistemi na osnovi elektronnikh groshei yak skladova sistemi elektronnikh platezhiv [Electronic money based payment systems as part of an electronic payment system]. *Informatsiya i pravo*. vol.2. – p. 65-71.
12. Verhovna Rada Ukraïni (2001) Zakon Ukraïni “Pro platizhni sistemi ta perekaz koshtiv v Ukraïni» vid 5 kvitnya 2001 r., iz zminami ta dopovnenniyami [The Law of Ukraine “On payment systems and refund of money in Ukraine” dated April 5, 2001, as amended]. Available at: <http://zakon.rada.gov.ua> accessed (15 January 2019)
13. Chaikovskii Ya. I. (2016) Platizhni sistemi [Payment systems]. Ternopil'. Kart-blansh. (in Ukrainian)
14. Tumantsova O.V. (2016) Realii ta perspektivi rozvitku sistemi elektronnikh perekaziv v Ukraïni [Realities and prospects of development of electronic transfer system in Ukraine]. *Groshei, finansi i kredit vip*. 9-2. p.108-111
15. Nacionalnij bank Ukrayini (2018) Zvit z oversaitu platizhnikh sistem 2018 rik [Payment Systems Overseas Report 2018] Available at: [https://bank.gov.ua/admin\\_uploads/article/Report\\_oversight\\_2018.pdf?v=4](https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Report_oversight_2018.pdf?v=4) accessed (17 January 2020)
16. Nacionalnij bank Ukrayini (2018) NBU nazvav sistemno i sotsial'no vazhlivi platizhni sistemi [The NBU named systemically and socially important payment systems] [Elektronnii resurs]. Available at: <https://finance.liga.net/bank/novosti/natsbank-vpervye-otsenil-deyatelnost-platezhnyh-sistem-v-ukraine> accessed (18 January 2020)
17. Filatova E. (2019) Platizhni sistemi v Ukraïni: rozbir terminologii NBU [Payment systems in Ukraine: analysis of NBU terminology] Available at: <https://psm7.com/payment-systems/platezhnye-sistemy-v-ukraine-razbor-terminologii-nbu.html> accessed (18 January 2020)
18. Nacionalnij bank Ukrayini (2019) Natsbank pochav analiz platizhnogo landshaftu Ukraïni [The National Bank began to analyze the payment landscape of Ukraine] Available at: <https://news.dtk.ua/ru/finance/bank-system/53729> (18 January 2020)
19. Nacionalnij bank Ukrayini (2019) U 2020 v Ukraïni zapratsyue nove platizhne zakonodavstvo – NBU [New payment legislation, the NBU, will be launched in 2020 in Ukraine] Available at: Available at: <https://psm7.com/legislation/v-2020-v-ukraine-zarabotat-novoe-platezhnoe-zakonodatelstvo-nbu.html> (20 January 2020)
20. Swedbank (2019) Direktiva PSD2 i vidkrita bankivs'ka sfera [PSD2 Directive and Open Banking] Available at: <https://www.swedbank.ee/about/about/baltic/newRegulations?language=RUS> (20 February 2020)
21. Nacionalnij bank Ukrayini (2019) NBU gotue kontseptual'ni zmini v regulyuvanni ukraïnskogo platizhnogo rinku [The NBU prepares conceptual changes in the regulation of the Ukrainian payment market] Available at: <https://interfax.com.ua/news/economic/599085.html> accessed (20 February 2020)